

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«Види графічних мистецтв»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Середня освіта «Образотворче мистецтво»

Спеціальність 014 «Середня освіта» (за предметними спеціальностями)

Спеціалізація: 014.12 «Образотворче мистецтво»

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1

від «2» вересня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Види графічних мистецтв
Викладач (-і)	Тетяна Степанівна Гімон
Контактний телефон Викладача	+380509805015
Е-mail викладача	tetiana.himon@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн/онлайн
Обсяг освітнього компонента	3 кредитів ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	четвер 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
<p>Освітній компонент «Види графічних мистецтв» вміщує в собі два модуля, на яких розглянуто традиційний компонент, як : станкову графіку (оригінальна) – твори виконані в єдиному екземплярі, вручну, самостійно, та, або виконану на станку; тиражну графіку – друковану (книжкові ілюстрації); промислову графіку (прикладну) – для оформлення предметів побуту, призначену для повсякденного вжитку в побуті (конверти, марки, етикетки, бланки) ; плакатну графіку: графічні зображення рекламного та агітаційного характеру; комп'ютерну графіку – новий вид графічного мистецтва (створення рисунків за допомогою графічних редакторів), та нетрадиційні технологічні методи графічних зображень, що й використовуються переважно в роботі з дітьми.</p> <p>Володіння цими методами та засобами виразності графіки дозволить майбутнім педагогам в організації проведення занять з образотворчого мистецтва. Саме тому знання, отримані при вивченні курсу, знайдуть практичне застосування при опануванні профільюючих дисциплін, передбачених навчальним планом, таких як рисунок, композиція, декоративно-прикладне мистецтво тощо. Види графічних мистецтв урізноманітнять підхід вчителя до зацікавленості учнем завдання, а також до обрання професійної діяльності в житті. Знання теоретичних законів та використання їх практично у творчих галузях сприятиме розвитку українського компоненту, що так актуально сьогодні. Невід'ємною частиною у навчанні є створення середовища графічних методів та засобів у малюнку, що дозволяє формувати творчу особистість.</p> <p>Матеріал навчального курсу містить системний аналіз щодо створення практичних завдань, підпорядковує послідовність тем відповідно до структури графічних методів та засобів. Це дозволяє студенту використовувати свій досвід та практичні навички у продовженні графічної виразності відповідно до задуму. Так методично-розроблений теоретично-практичний підхід дозволяє студенту опрацьовувати матеріал з послідовним вивченням та розумінням засобів графічного мистецтва. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні пройти етапи створення образу засобами виразності графіки, включаючи послідовність характеру, що визначається специфікою відповідного напрямку вищої освіти.</p> <p>Вивчення освітнього компоненту сприяє в опануванні студентами вмінь та навичок подачі твору графічними методами та засобами, традиційними та новітніми підходами. У Законі України “Про вищу освіту” передбачено, що наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність у вищих навчальних закладах є невід'ємною складовою освітньої діяльності і провадиться з метою інтеграції наукової, освітньої і виробничої</p>	

діяльності в системі вищої освіти. Тому, окреслене коло питань є важливим для засвоєння та набуття практичних навичок студентами.

3. Мета та цілі освітнього компонента

Основна мета запропонованого курсу полягає у вивченні практичних основ графічного зображення, творчого підходу до створення образу в творах мистецтва, набуття характерної виразності та особистісних підходів в застосуванні набутих знань у практичній роботі. Теоретична частина охоплює питання з історії розвитку графічних мистецтв, види графіки, засоби та методи виразності графіки. На практичних заняттях майбутній педагог формує бачення графічного вираження та вправляється з її засобами в 2D проектуванні. Важливість графічних мистецтв у формуванні української самобутності є беззаперечним фактом

Основними **цілями** вивчення теоретичного та практичного матеріалів є впровадження графіки як виду мистецтва в усі мистецькі компоненти. Засвоєння, вивчення засобів виразності графіки з огляду на практичну послідовність дозволяє користуватись в методичних розробках до уроків з образотворчого мистецтва. Матеріал дозволяє студенту грамотно підійти до навчальної дисципліни з урахуванням використовувати знання й уміння набуті практично в подальшій роботі. Так, кожне нове завдання розраховане на практичні навички з попереднього. Сформовано чіткі визначення тематики, водночас з індивідуальним підходом та створенні власним характерним почерком майбутнього митця та вчителя. А саме джерело з природніх матеріалів, яке індивідуально вибрано студентом, дозволяє трансформувати характерність образів в графічних роботах. Відповідно і притримуватись самого характеру обраного джерела.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь із наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу на рівні базової середньої освіти.

Загальні компетентності.

ЗК 2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

Фахові компетентності.

ФК 1. Здатність застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності.

ФК 3. Здатність виявляти й окреслювати мету та завдання педагогічної діяльності, здійснювати проектування процесів навчання й виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання й розвитку учнів.

ФК4. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові та предметні компетентності, реалізовувати наскрізні змістові лінії засобами навчального предмета та інтегрованого навчання, розвивати критичне мислення.

ФК8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

Компетентності предметної спеціальності (ПК)

ПК1. Здатність глибоко розуміти класичні та новітні мистецтвознавчі поняття і на їх основі розробляти концептуальні засади образотворення.

ПК2. Здатність застосовувати знання термінології традиційних та цифрових видів образотворчого мистецтва в освітній, науковій і художньо-творчій діяльності.

ПК3. Здатність до оволодіння методологією образотворчої діяльності й засвоєння основ художньої майстерності.

ПК4. Здатність характеризувати історичні віхи еволюції образотворчого мистецтва й адекватно оцінювати наявні артефакти за об'єктивними критеріями їх художності.

ПК5. Здатність добирати ефективні для художньо-творчого розвитку учнів форми, методи, засоби і технології студіювання образотворчого мистецтва.

ПК7. Здатність застосовувати сучасні дослідницькі методи в образотворчій та художньо-педагогічній діяльності.

ПК9. Здатність створювати безпечні умови діяльності суб'єктів художньо-педагогічного процесу в мистецько-освітньому середовищі.

ПК10. Здатність до організації, проведення й оцінки результативності навчально-творчих практик, виховних заходів та виставок творів образотворчого мистецтва

Програмні результати навчання (РН), спільні для всіх предметних спеціальностей

РН7. Застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності, оперувати базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН9. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

РН10. Демонструвати володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

Програмні результати навчання для предметної спеціальності (ПРН)

ПРН2. Володіти поняттєво-термінологічним тезаурусом образотворчого мистецтва, психологією художньої творчості та художньою педагогікою.

ПРН3. Уміти знаходити й опрацьовувати візуальні і літературні джерела та ефективно використовувати їх в мистецько-освітній, науковій і художньо творчій діяльності.

ПРН4. Уміти аналізувати особливості образного ладу, композиційної побудови та специфіку виражальних і техніко-виконавських засобів творів образотворчого мистецтва.

ПРН5. Володіти технологією роботи з традиційними і сучасними матеріалами образотворчого мистецтва та основами художньої майстерності.

ПРН8. Володіти інформаційними технологіями художньо-педагогічної комунікації та образотворення.

ПРН9. Знати комп'ютерно-графічних технологій та вміти виконувати твори образотворчого мистецтва в цифровому форматі.

ПРН12. Володіти педагогічним малюнком та демонстраційним обладнанням, дидактичним матеріалом унаочнення уроків образотворчого мистецтва.

ПРН13. Уміти прищеплювати учням художні цінності традиційних і сучасних напрямів національного образотворчого мистецтва.

ПРН14. Уміти створювати безпечні умови в мистецько-освітньому середовищі закладів загальної середньої та позашкільної освіти.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	4
Практичні заняття	30
Самостійна робота	56
Ознаки освітнього компонента	

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
1	014 «Середня освіта»	I	основний

Тематика освітнього компоненту

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Графіка в системі художньо-педагогічної підготовки фахівців з образотворчого мистецтва.	2		3
Тема 2 Види графічних мистецтв .Технологічні методи та засоби їх реалізацій.	2		3
Тема 3 Створення образу засобами виразності графіки для дітей шкільного віку. Не традиційні техніки виконання: <ul style="list-style-type: none"> • Монотипія, як образність у графічному просторі. • Кляксографія. Технологічні моменти. • Відбитки природними та підручними матеріалами. • Малюнок піною. • Ниткографіка. • Контрольна робота.		14	22
Тема 4 Силует. Пошук та створення зображення за допомогою природнього джерела		4	7
Тема 5. Дудлінг, як виразний засіб в графічному мистецтві. Пошук модульної системи в створенні графічних елементів на темному та білому тлі.		4	7
Тема 6. Зентагл, як графічний метод створення стилізованого зображення		4	7
Тема 7. Нейрографіка, як засіб вираження психоемоційного розвантаження в сучасних умовах війни.		4	7

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – екзамен. Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 50балів, Екзамен/ письмово-усний–50 балів
Вимоги до письмових робіт	екзамен-50б.
Практичні заняття	Максимальна оцінка –100 балів Контрольна практична робота – 5+5=10 балів

	Самостійна практична робота – 20. Практична 10 огляд -10
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Огляд, екзамен. Форма задачі – огляд практичних робіт, екзамен комбінований (письмовий/ усний).

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням

<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом №309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора №447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора №417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом №309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти / М. А. Кириченко. – К.: Вища школа, 2002. – 190 с.
2. Резніченко М. І. Художня графіка / М. І. Резніченко. – Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2011. – 272 с.
3. Хмельовський О. Графіка і основи графічного мистецтва: навч. посібник / О. Хмельовський, С. Костукевич. – Луцьк: вид-во ЛДПУ, 2003. – 160 с.
4. Шевченко В. Я. Композиція плаката / В. Я. Шевченко. Харків: Колорит, 2007. – 134 с.

Додаткова література

1. Куленко М. Графіка шрифту / М. Куленко. К.: вид-во КНУБА, 2004. – 192 с.
2. Куленко М. Авторська накладна графіка / М. Куленко. К.: вид-во КНУБА, 2001. – 124 с
3. . 4. Лагутенко О. Нариси з історії української графіки ХХ століття / О. Лагутенко. К.: Грані-Т, 2007. – 168 с.
4. Лесняк В. Акцидентний шрифт / В. Лесняк. Харків: Колорит, 2004. – 140 с.
5. Шалаєв Г. П. Вчимося малювати / Г. П. Шалаєв. К.: Країна мрій, 2002. – 124 с.

Викладач: Гімон Тетяна Степанівна,
Старший викладач кафедри методики
викладання образотворчого і
декоративно-прикладного мистецтва та
дизайну